

2070 / 26-פ

ק"מ היום של ארנון / רחל יטל
7.11.1937 רבני יפוא

בנין - ישיבה חצויה
1000 דמי



שם תיק: קטע עיתונות

מזהה פנימי: 2070/26-פ

מזהה פריט: 0003ryg

כתובת: 2-109-1-7-1

תאריך הדפסה: 30/03/2017

2/2/6/29

יבב

לנו, לחניכי חרבות אחרת, קשה לפעמים להבין אותם. הרציונליזם המופרז מונע מנוער זה, שחי עשרות שנים בהתבוללות ושרצה להתבולל ולהדמות לאחרים, — את

הרי זה עתה הרשה לעצמו בחוריינות לישוב בחור
שכונה משכונות ישראל על גבי סלע כחום השמש. וכל
מעיינותיו בספר הזהיר אשר בידיו, לא חשד ולא חשש
שהמצב הליפּטאי אורב לו מאחורי הגב.

לה: מתוך הצער כאילו התנערה, כה רב הדמיון בינה ובין בנה, וכל הלוכה רדבורה בנחת, ברגעיה האיומים האלה, כדבורו של אבינועם. מוסיפים האנשים לבוא ומראיהם כמבוויישים, וכנסים בלא אמירת שלום — והיא, האם, כאילו עוד לא השיגה את כל עומק אסונה. מאורח לאורח, היא כה רגילה לקבלת פני אורחים בביתה, רק שלנת נפשה נסתלקה. ישב אבינועם ותיכן בנחת תכניות עם אביו להוציא מחדש את כתביהם של משוררינו מתקופת ספרד. אבינועם — בן הזקונים, והוא הממשיך את הקו של אביו בחנוך, במחקר, בספרות העברית.

בשעה מאוחרת עזבנו את בית יליו. ליל ירושלים צונן, כה שקופים השמים, כה בהירים הכוכבים. נדמה איזה טוהר שפזר באויר מעל פני האדמה ועד לרקיע מלמעלה. ואנשים בחצוצות מתהלכים כחוששים, כחושדים בעוברים ושבים. הסכנה נשקפת מכל עבר, מכל פינה אורבת. יחד עם אבל אבינועם — אם כי מימין אחר — מרתיע עוד אבל כבד את הדרם, צורב את הלב. האמנם פגע גם הנגע בנו? האמנם חדר אותו החרס של יחסי הפקר לחיים וכא אל תוכנו?

— אנו נוסיף לעמוד ולהתנוגן, לא נרתע מכל התקפה, אך מה לזה הרגש של הנקם הסתמי, הבלתי אחראי, ולעמדתנו אנו, עמדת המשמר של ההגנה?

רחל ינאית

י"ט חשון תרצ"ח

לפי גילו, מצחו הגבוה מתחיל מתקמט ועיניו הבהירות מעמיקות.

לשנים אחדות נעלם אבינועם, אך בגמר המלחמה הופיע פתאום. למרחקים נדד, לאוניברסיטה בקמברידג' וללונדון; שם למד וחקר את שפות המזרח. עתה שב אל תוך ירושלים שלו לשרת את, הצבא העברי, אותם הפנים הרחבים, הגלויים, אך המצח נדמה עוד הגבית, אותו הבטוי של נחתירות ועדינות, אך ארשת האצילות עוד העמיקה, כאילו הסתירה שפע כוחות מבפנים. אבינועם התמסר בכל חוס לבו לפעור לותיו בשדה החינוך, בשדה המחקר של הספרות והלשון; מנכבי הדורות, מהתרבויות הנשכחות שאב מקורות, תירגם מאשורית לעברית, ובשעת החרום לא מנע את עצמו מתפזר קידים צבוריים אחרים — אשתקד כל הקיץ, כקצין מגויס, שקד וטרח בעניני הבטחון.

בפינתו הקטנה, במזרחה של ירושלים, בקנה אשר מחוץ לתחומי העיר, היה מופיע לא פעם בשעות היום והליל, כשהוא חרד לבטחון, לסכנה הצפויה, ותמיד מתוך אותה הפשטות האצילה.

ותמיד תמתי על המויגה הזו הנפלאה של סגולות נפשו. אין זאת כי אם שאב מבתי האבות, ירושת המקורות למ. שני ענפי הגזע העברי, האשכנזי והספרדי. אמש לאחר הסתלקותו הלכנו מבית החולים לבית אבא שלו, בית ר' דוד יליו. הורגלתי לבקר בבית הזה מימים לרגל מסיבות וכינוסים, אך הכינוס הזה, הפעם... והבית אבל והשתיקה אכלה וכבדה. האב בראש, כולו צער ויגון, והאם — מה היה

עם פתיחת המגבית לבנין בית-החלוצות בירושלים

מפעולה קונקרטית — בנין בתי החלוצות — הן הרגישו שעליהן לעבוד בשיתוף עם הסתדרות העובדים, עם מועד הפועלות.

ומתוך פעולתן המסורת למפעל הקונקרטי — חוננו חברות הליגה הזו לציונות, לנאמנות לארץ ולקרנותיה הלאומיות. קשה לתאר לחברות הנמצאות בארץ — כמה מסורות הנשים, ביחוד אלה העומדות בראש הליגה, למפד עלנו, מה רב רצונן שבית החלוצות יספק את כל צרכי הפועלת ושהוא יהיה מותאם לתפקידיו המרובים.

באיזו חרדת קודש נגשות הן להקמת הבית בירושלים בגלל טקומה המיוחד בתולדות העם ובחיי הישוב. מעטות מהן ביקרו בארץ. באופן מיוחד מתכוננות הן לבוא ליום הנחת אבן הפינה, תבואנה רבות וביניהן אייזיקס ופרייז, אלה שתיים אשר השקיעו את כל מרצן ואת כל לכן בחנוך ההסדר החדש הזה לנאמנות לארץ.

צבור הפועלים, וביחוד צבור הפועלות, יודע להעריך את תפקידם של בתי החלוצות בחיפה ותל-אביב, עוד לפני 7 שנים, כאשר שתי הערים האלה היו קטנות — מורגש היה הצורך בבית מיוחד אשר יעמוד לזמינה של הפועלת העירונית והעולה החדשה: בית לימיה הראשונים בארץ.

איך הצלחנו לענין בהקמת בתי החלוצות את קבוצת הנשים בניירורק? לא מקרה הוא, שהצעת שליחתנו לאמר ריקה לפני עשר שנים מצאה חן. נמצא באמריקה, הרחוקה מאתנו, מספר נשים אשר ביקשו דרך להשקיע את כוחותיהן במפעל חי בארץ, וזקק במפעל המקיל על צעדיה הראשונים של העולה. אלה הבודדות מצאו דרך לרבות, הן הספיקו להשפיע גם על אחרות, והנה כעת אנו עובדות עם "ליגת נשים למען א"י", המקיפה למעלה מ-600 חברות ואשר עמדה בהבטחתה והגשימה שני מפעלים בחיפה ות"א ועתה היא עומדת בהתחלת פעולה למען הבית בירושלים. נאין להתעלם מדבר חשוב אחד: מכיון שהן התחילו

לפני

ע"פ ח"ב ח"א 8

7-11-37

דבר המועלת

האפשרות להיות חיי רגש עמוקים, ולכן גם עתה חסרה להם התחלפות והקנאות לאדיאה הציונית. לכל דבר נגשים "ואכליד", מהצד המעשי ומשתדלים לנתח אותו עד שלפעמים פורחת ממנו הנשמה.

המעשיות היתרה, האופינית לגבי הדור כולו, פגעה באשה יותר, מפני שהיא צריכה יותר מהגבר לחלחל על קיומה, ומשום כך עליה לדאג את כוחות הרגש והאמוציה, למען לא ישתלטו עליה בחיים ולא יפריעו למלחמת הקיום האנושית.

יש כמובן גם ללמוד הרבה מחלק זה של היהדות שרחק ממקורות יהודיים, אבל יחד עם זה סיגל לו תרבות של חיים, ויכולת הניתוח וההתעמקות. הדור הזה בגרמניה שלפניו הועמד לפני תהום ועליו עוברים יסורי נפש רבים, אינו מסוגל להכריע. הוא תמיד זקוק לעזרה והוא מוכן לקבלה, ומפני זה אין הנהגת התנועה בגרמניה צריכה להסיר תפקיד בכך שהיא מכוונת את דרך התנועה, היא חייבת גם להיות הגורם הקובע את החיים הפרטיים של האדם.

הקרבה האישית היא אחד המניעים המהנים בתנועה החלוצית, ועלינו לזכור שההכשרה היא כאן התחלה של שיבה ליהדות, לכאבה ומצוקתה ונחוץ להמשך בארץ, ולשם כך לא די בבקורת. הדור היהודי הזה דורש מאתנו עזרה למצור קחו ומבוכתו הנפשית, והבנה להתלבטותו ועל הכל — אהבה.

יוכבד

את ההתנהגות על יד השולחן, את ההמנעות מהתפרצויות של אינסטינקטים בצבור, את התוכן של שעות המנוחה, החברה עוצרת בעד התפרצות של קונפליקטים בין אנשים הנפגשים בקבוצה לתקופה מסוימת של הכשרה משותפת. החברה לא רק שהיא מכינה את הפינה הנעימה והחמה ומשרה עליה מרות נסיונות, אלא היא גותנת תוכן לשבת ולחג, כל התפירות החשובים האלה מסורים לה במידה הרבה יותר גדולה מאשר לחבר.

ההכשרה הקבוצית ממלאה תפקיד מהפכני בחיי הנוער שלנו בגרמניה. הנוער הגרמני הולך ל"התלוך" על פי רוב לא מתוך רצון והכרה שיש לשנות את חיי האומה, כי אם מתוך צרכיו האינדיבידואליים. ורק אחרי שהוא מחדש בהכשרה את חייו והשקפותיו, הוא מקבל גם את הציונות. ולכן ההכשרה הופכת אותם לאנשים עובדים בלבד, כי אם גם מחנכת אותם לציונות. אולם גם למהפכה זו חסרה שלמות. יש אסון בתנועתנו בגרמניה: השפה העברית ניתנת לה בקושי רב, למרות החומר הרב, הספרותי והלימודי, העומד לרשות הלומדים. ובאין שיבה לספרות העברית ולשפה העברית יחסר גם אחד הגורמים המהפכניים, הדוחפים לשנוי מושגים ושנוי חיים.

לנו, לחניכי תרבות אחרת, קשה לפעמים להבין אותם. הרציונליות המופרזת מונע מנוער זה, שחי עשרות שנים בהתבוללות ושרצה להתבולל ולהדמות לאחרים, — את

ביום הלוייה של אבינועם ילין

עד אבינועם מתאבל על ידידו הקרוב, פרופסור ציליג שנרצח אשתקד מכדור מרצחים, ודואג להקים מצבה לזכרו — וכבר אורב המרצח גם לו —

עליך, הר ציון, נשפך דמו והוא כה אהב לעלות על ההר מדי בוקר — תמיד ברגל, כמו שאהב את עבודתו בשדה החינוך.

בקרתיו לא אחת אצלו במחלקה, ותמיד קבלתי אותו הרושם — הדבור שבנחת הנובע מתוך העומק והשקט שבנפש, התמיסה המהירה וההשתתפות, הפשטות והנועם — הדברים שופעים מאליהם ממנו, אל איש שיחתו; הוא גראח אטי, מבטו כחולם, אך בפעולה הוא מהיר ומעשי.

אימתי גדל אבינועם ילין ועלה? הן לא מכבר עוד היה אבינועם ילד שוכב בשכונה שהיה אז חדשה בירושלים בזכרון-משה, שהיתה בתחילת בנינה כה זכור הוא מיום עלייתו לירושלים לפני שלש עשרות שנים. הנער משך אליו את תשומת הלב, בעל צוואר קצו וראש גדול, אך עינים לנער, עיני תכלת גדולות, וקלסתר פנים מיוחדים — איזו עדינות היתה שפוכה על הפנים. נתנה אבינועם תלמיד הסמינר, הנער מתבגר מהר, של

— האם, אמו של אבינועם, כה נפלאה היא בצערה, גם היום וגם אתמול. כאחת מנשי ה"שומר" היא ביסוריה וביגון אסונה. ללא דמעה עמדה על יד מטתו של בנה, "על קדושי" השם נפלי — חזרה לעצמה, ללא דמעה. באיזה כוח כבשה את כל עצמת כאבה, וכמותה גם רעיתו של אבינועם, אלוה הצעירה, ככה היתה בבית-החולים וככה היתה בבית לאחר שנגמר הכל.

— האם עלול עוד אסון לזעזע אותנו? מה בכך, אם זו נפש נעלה, יחידת הסגולות, אם אישיות יקרה לחברה כולה, וחרי בתוכנו היום מתהלך המות חפשי, באין מפריע, אורב ואינו בוחר. בתוך ירושלים כבנקודות הישוב המרוחקות, בשלנות הליל בתוך הבתים כבצארי יום בקרב החצוצות, תחת שמי ירושלים הבהירים, מתעופפים כדורים מידי מרצחים ופולחים את לב יורדים; בירושלים, לאור השמש הלוהט, מתנוסף לחב הסכין ביד מרצחים, מתנוסף ומתנוצץ.

הרי זה עתה הרשה לעצמו בחוריישיבה ליטב בתוך שכונה משכונות ישראל על גבי סלע בחום השמש, וכל מעיינותיו בספר ה"זוהר" אשר בידיו, לא חשד ולא חשש שהמרצח הליפתאי אורב לו מאחורי הגב.

לה? מתוך הצער כאילו התנערה. כה רב הדמיון בינה ובין בנה, וכל הלוכה ודבורה בנחת, ברגעיה האיומים האלה, כדבורו של אבינועם. מוסיפים האנשים לבוא ומראיהם כמבווישים, נכנסים בלא אמירת שלום — והיא, האם, כאילו עוד לא השיגה את כל עומק אסונה. מאורח לאורח, היא כה רגילה לקבלת פני אורחים בביתה, רק שלנת נפשה נסתלקה. ישב אבינועם ותיכן בנחת תכניות עם אביו להוציא מחדש את כתביהם של משוררינו מתקופת ספרד. אבינועם — בן הזקונים, והוא הממשיך את הקו של אביו בחנוך, במחקר, בספרות העברית.

בשעה מאוחרת עזבנו את בית יליו. ליל ירושלים צונן. כה שקופים השמים, כה בהירים הכוכבים. נדמה איזה טוהר שפוך באויר מעל פני האדמה ועד לרקיע מלמעלה. ואנשים בחוצות מתהלכים כחוששים, כחושדים בעוברים ושבים. הסכנה נשקפת מכל עבר, מכל פינה אורבת. יחד עם אכל אבינועם — אם כי ממין אחר — מרתיע עוד אבל כבד את הדם, צורב את הלב. האמנם פגע גם הנגע בנו? האמנם חדר אותו ההרס של יחסי הסקר לחיים ובא אל תוכנו?

— אנו נוסף לעמוד ולהתגונן, לא נרתע מכל התקפה, אך מה לזה הרגש של הנקם הסתמי, הבלתי אחראי, ולעמדתנו אנו, עמדת המשמר של ההגנה?

רחל ינאית

י"ט חשוון תרצ"ח

עם פתיחת המגבית לבניו בית-החלוצות בירושלים

מפעולה קונקרטית — בנין בתי החלוצות — הן הרגישו שעליהן לעבוד בשיתוף עם הסתדרות העובדים, עם מועצת הפועלות.

ומתוך פעולתן המסורה למפעל הקונקרטי — חונכו חברות הליגה הן לציונות, לנאמנות לארץ ולקרנותיה הלאומיות. קשה לתאר לחברות הנמצאות בארץ — כמה מסורות הנשים, ביחוד אלה העומדות בראש הליגה, למפ"ע לנו, מה רב רצונן שבית החלוצות יספק את כל צרכי הפועלת ושהוא יהיה מותאם לתפקידי המרובים.

באיו חרדת קודש נגשות הן להקמת הבית בירושלים בגלל מקומה המיוחד בתולדות העם ובחיי הישוב. מעטות מהן ביקרו בארץ. באופן מיוחד מתכוננות הן לבוא ליום הנחת אבן הפינה. תבואנה רבות וביניהן אייזיקס ופרינג, אלה שתיים אשר השקיעו את כל מרצן ואת כל לבן בחנוך ההסדרות הן לנאמנות לארץ.

ב

לפי גילו, מצוה הגבוה מתחיל מתקמט ועיניו הבהירות מעמיקות.

לשנים אחדות נעלם אבינועם. אך בגמר המלחמה הופיע פתאום. למרחקים נדה, לאוניברסיטה בקמברידג' וללונדון: שם למד וחקר את שפות המזרח. עתה שב אל תוך ירושלים שלו לשרת את הצבור העברי. אותם הפנים הרחבים, הגלויים, אך המצח נדמה עוד הגביה, אותו הבטוי של נחת-רוח ועדינות, אך ארשת האצילות עוד העמיקה, כאילו הסתירה שפע כוחות מבפנים. אבינועם התמסר בכל חום לבו לפעור לוחיו בשדה החינוך, בשדה המחקר של הספרות והלשון: מנבכי הדורות, מהתרבויות הנשכחות שאב מקורות, תירגם מאשורית לעברית. ובשעת החורם לא מנע את עצמו מהפ" קידים צבוריים אחרים — אשתקד כל הקיץ, כקצין מגויס, שקד וטרח בעניני הבטחון.

בפינתו הקטנה, במזרחה של ירושלים, בתנה אשר מחוץ לתחומי העיר, היה מופיע לא פעם בשעות היום והליל, כשהוא חדר לבטחון, לסכנה הצפויה. ותמיד מתוך אותה הפשטות האצילה.

ותמיד תמהתי על המזיגה הזו הנפלאה של סגולות נפש: אין זאת כי אם שאב מבתי האבות, ירושת המקורות מ"שני ענפי" הגזע העברי, האשכנזי והספרדי. אמש לאחר הסתלקותו הלכנו מבית החולים לבית אבא שלו, בית ר' דוד יליו. הורגלתי לבקר בבית הזה מימים לרגל מסיבות וכינוסים, אך הכינוס הזה, הפעם... והבית אכל והשתקה אבלה וכבדה האב בראש, כולו צער ויגון, והאם — מה היה

צבור הפועלים, וביחוד צבור הפועלות, יודע להעריך את תפקידם של בתי החלוצות בחיפה ותל-אביב. עוד לפני 7 שנים, כאשר שתי הערים האלה היו קטנות — מורגש היה הצורך בבית מיוחד אשר יעמוד לימינה של הפועלת העירונית בית העולה החדשה: בית לימיה הראשונים בארץ. איך הצלחנו לענין בהקמת בתי חלוצות את קבוצת הנשים בניוירוק? לא מקרה היא, שהצעת שליחתנו לאמ" ריקה לפני עשר שנים מצאה חד. נמצא באמריקה, הרחוקה מאתנו, מספר נשים אשר ביקשו דרך להשקיע את כוחותיהן במפעל חי בארץ, ודוקא במפעל המקיל על צעדיה הראשונים של העולה. אלה הבודדות מצאו דרך לרבות. הן הספיקו להשפיע גם על אחרות. והנה כעת אנו עובדות עם "ליגת נשים למען א"י", המקיפה למעלה מ-600 חברות ואשר עמדה בהבטחתה והגשימה שני מפעלים בחיפה ות"א ועתה היא עומדת בהתחלת פעולה למען הבית בירושלים. ואין להתעלם מדבר חשוב אחד: מכיון שהן התחילו

ב י ר ו ם ה ל ר י ה ש ל א ב י נ ו ע ם י ל י ן .

האם, אסו של אבינועם, כה נפלאה היא בצורה, גם היום וגם אתסול. כאחת
 סנשי ה"שומר" היא ביטוריה וביבון אסונה. ללא דמעה עסיה על-יד סטת בנה.
 "על קדוש-השם נפל" - חזרה לעצמה, ללא דמעה. באיזה כוח כבשה את כל עצמה
 כאכה. וכסוה גם רעיתו של אבינועם, אלזה הצעירה. ככה החזיקה את עצמה גם
 ככית-החולים וגם בבית לאחר שנבמר הכל.

האם עלול עוד איזה אסון לזעזע אותנו? מה בכך אם זו היא נפש נעלה,
 יחידת הסבות, אישיות יקרה לחברה כולה, והרי בתוכנו סתהלך היום הסות חפשי,
 באין ספריע. בתוך ירושלים, ככנקודות-הישוב הסרוחקות, בתוך הבתים בשלות-
 הליל, כסו בחוצות בצהרי-היום - סתעופפים כדורים סידי סרצחים ופולחים
 לב יהודים, ולאור השמש הלוחט, סתנוסף להב הסכין ביד סרצחים.

הרי זה עתה הרשה לעצמו בחור-ישיבה לישב בתוך שכונה מסכונות-ישראל
 על גבי סלע בחוט השמש, וכל מעינותיו בספר ה"זוהר" אשר בידיו ולא חשש
 שהסרצה הליפתאי אורב לו סאהורי גבו.

עוד אבינועם סתאכל על ידיה הקרוב, פרופיסור בייליג, שסרצה אשתקד
 סכדור סרצחים, ודואג להקים סצבה לזכרו - וכבר אורב הסרצה גם לו - -
 עליך, הרי ציון, נשפך דמו והוא כה אהב לעלות על ההר. סדי בוקר - תמיד
 ברבל, כסו שאהב את עבודתו בשדה התיבון.

בקרתי לא אחת אצלו כסחלקה, ותמיד קבלתי אותו הרושם - הדבור שבנחת
 הנובע סתוך עסקות-הנפש השקטה, התמיסה המהירה, הפססות והנועם - דבריו
 שופעים ססנו אל איש שיחתו כסו סאליהם; הוא נראה אסי וסבסו כחולס, אך
 בפעולה סהיר היה וסעשי.

איסתי גדל אבינועם ילין ועלה?

הן לא סכבר עוד היה ילד שובב בשכונת זכרון-משה, שהיתה אז בתחילת
 בנינה. כה זכור הוא לי סיום עלותי לירושלים לפני שלוש עשרות שנים. הנער

משך אליו את תשומת-הלב. בעל צואר קצר וראש גדול, אך עיניו עיני תכלת גדולות ופניו - עדינות מיוחדת שפוכה עליהם.

והנה אבינועם תלמיד הספינר. הנער מתבגר מהר, לא לפי גילו, טעמו הגבוה

מתחיל להתקטט ועיניו הבהירות מעסיקות.

לשנים אחדות נעלם אבינועם. אך כגמר הסלחמה הופיע מתאום, לסרחקים

בדר, לאוניברסיטה שב"קסברייב" וללונדון; שם למד וחקר את שפות-המזרח. עתה

שב אל ירושלים שלו לשרת את הצבור העברי. אותם הפנים לו, הרחבים, הגלויים

המפיקים שלווה ועדינות אך טבעם כמו העסיק, כאילו סתמיר הוא שפע כוחות

מכפנים. אבינועם התמסר בכל חומו לבו לפעולותיו בשדה-החינוך, בשדה-המחקר של

הספרות והלשון; סגבכי-הדורות, סההרבויות הנשכחות שאב מקורות, תירגם מאשר

רית לעברית. וכיסי חרום לא סנע את עצמו מתפקידים צבוריים אחרים - בשנה

שעברה שקד כל הקיץ, כקצין סגור, על עניני הבטחון.

בפיתתנו הקטנה, במזרחה של ירושלים, כחנה אשר מתוך לתחומי-העיר, היה

סופיע לא פעם בשעות היום והלילה, כשהוא חרד לסכנה הצפויה, ותמיד מתוך

אותה הפשטות האצילית.

ותמיד תמהתי על המזיגה הנפלאה הזו של סבולות נפשו. אין זאת כי אם

שאבה סבתי-האבות, ירושת המקורות משני ענפי הגזע העברי, האשכנזי והספרדי

אטס לאחר המתלקותו הלכנו סבית החולים לבית אביו, ר' דוד ילין. הורגלתי

לבקר בבית הזה מימים לרגל מסיבות וכינוסים, אך הכינוס הזה, הפעם... הבית

אבל והשתיקה כבדה. האב בראש, כולו כאב ויגון, והאם - מה היה לה? מתוך יסור

רית כאילו התנערה, כה רב הדמיון בינה ובין בנה. וכל הלוכה ודבורה בנחת,

כרגעים האיומים האלה, כדבורו של אבינועם. אנשים מוסיפים לבוא ופראיהם

מסבויישים, נכנסים בלא אמירת-שלום - והיא, האם, כאילו לא השיגה עדיין את

כל עוסק אסונה, עוכרת מאורה לאורה - כה רגילה היא לקבלת פני אורחים

בביתה.

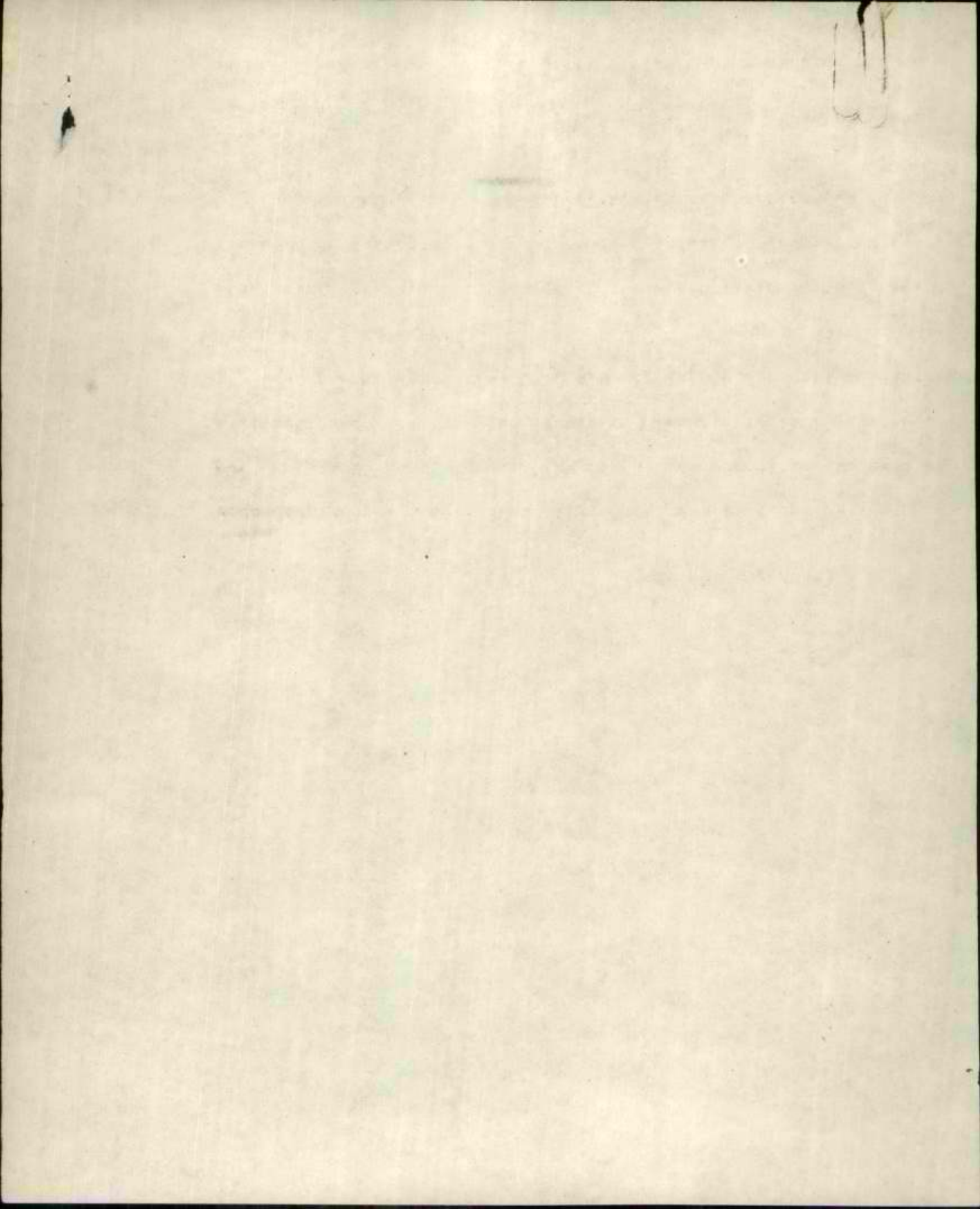
אבינועם ישב ותיכן בנחת תכניות עם אביו להוציא מחדש את כתביהם של

משוררינו מתקומת ספרד. אבינועם - בן הזקונים, והוא הממשיך את הקו של
אביו בחנוך, במחקר, במספרות העברית.

כשעה מאוחרת עזבנו את בית-ילין. ליל ירושלים צונן. השמים שקופים
והכוכבים כה בהירים. דוטה איזה טוהר שפוך באויר לטן האדמה מתחת ועד
לרקיע סלמעה. ואנשים בחוצות מתהלכים כחוששים, כחושדים בעוכרים ושבים.
הטכנה אורבת סכל פינה.

יחד עם אבל אבינועם - סרתיה עוד אבל כבוד את הדם, צורב את הלב. אבל
מסין אחר. האסנת פגע בנו וחדר לתוכנו גם הנבע הזה של יחסי הפקר לחיים?
אנו נוסיף לעמוד ולהתבונן, לא נרתע סכל התקפה, אך מה לזה הרגש של
הנקם הסתמי, הבלתי אחראי, ולעסדתנו אנו, עסדת המשמר של ההבנה?

(„דבר הפועלת“ 1937)



ב י ו מ ה ל ר י ה ש ל א ב י נ ו ע ס י ל י ן .

האם, אמו של אבינועם, כה נפלאה היא בצורה, גם היום וגם אתמול. כאחת

מנשי ה"שומר" היא כיסוריה וביגון אסונה. ללא דמעה עמדה על-יד סטת בנה.

על קדוש-השם נפל" - חזרה לעצמה, ללא דמעה. באיזה כוח כבשה את כל עצמת

כאבה. וכסות גם רעיתו של אבינועם, אלזה הצעירה. ככה החזיקה את עצמה גם

מכזת-החולים וגם בבית לאחר שנבמר הכל.

האם עלול עוד איזה אסון לזעזע אותנו? מה בכך אם זה היא נפש נעלה,

יחידת הסגולה^ת אישיות יקרה לחברה כולה, והרי בתוכנו מתהלך היום הסות חפשי,

באין ספריע. בתוך ירושלים, כבנקודות-הישוב המרוחקות, בתוך הבתים בשלות-

הליל, כמו בחוצות בצהרי-היום - מתעופפים כדורים מירי מרצחים ופולחים

לב יהודים, ולאור השמש הלוחט, מתנופף להב הסכין ביד מרצחים.

הרי זה עתה הרשה לעצמו בחור-ישיבה לישוב בתוך שכונה מסכנות-ישראל

על גבי טלע בחוט השמש, וכל פעינותיו בספר ה"זוהר" אשר בידיו ולא חשש

שהמרצח הליפתאי אורב לו מאחורי גבו.

עוד אבינועם מתאבל על ירידו הקרוב, פרופיסור כיליג, שברצח אשתקד

מכדור מרצחים, ודואג להקים מצבה לזכרו - וכבר אורב המרצח גם לו - -

עליך, הרי ציון, נשפך דמו והוא כה אהב לעלות על ההר. סדי בוקר - תמיד

ברגל, כמו שאהב את עבודתו בשדה התינון.

בקרתי לא אחת אצלו במחלקה, ותמיד קבלתי אותו הרושם - הדבור שבנחת

הנובע מתוך עסקות-הנפש השקטה, התפיסה המהירה, הפשטות והנועם - דבריו

שופעים סמנו אל איש שיחתו כמו מאליהם; הוא בראה אטי ומבטו כחולם, אך

בפעולה מהיר היה ומעשי.

אימתי גדל אבינועם ילין ועלה?

הן לא סבבר עוד היה ילד שובב בשכונת זכרון-משה, שהיתה אז בתחילת

בנינה. כה זכור הוא לי סיום עלותי לירושלים לפני שלוש עשרות שנים. הנער

משך אליו את תשומת-הלב. בעל צואר קצר וראש גדול, אך עיניו עיני תכלת
ברורות ופניו - עדינות מיוחדת שפוכה עליהם.

והנה אבינועם תלמיד הסמינר. הנער מתבגר מהר, לא לפי גילו, סצחו הגבוה

מתחיל להתקטט ועיניו הבהירות מעסיקות.

לשנים אחדות נעלם אבינועם. אך בגמר המלחמה הופיע פתאום. לסרחקים

נדר, לאוניברסיטה שב"קסברג" וללונדון; שם למד וחקר את שפות-המזרח. עתה

שב אל ירושלים שלו לשרת את הצבא העברי. אותם הפנים לו, הרחבים, הבלויים,

המפיקים שלוה ועדינות אך מבעם כמו העסיק, כאילו מסתיר הוא שפע כוחות

מכפנים. אבינועם התמסר בכל חום לבו לפעולותיו בשדה-החינוך, בשדה-המחקר של

הספרות והלשון; סבכי-הדורות, סהתרכויות הנשכחות שאב מקורות, תירגם מאש

רית לעברית. וכיסי חרום לא סנע את עצמו מתפקידים צבוריים אחרים - בשנה

שעברה שקד כל הקיץ, כקצין מנוים, על עיני הבטחון.

כפינתנו הקטנה, במזרח של ירושלים, בנחה אשר מחוץ לתחומי-העיר, היה

סופיע לא פעם בשעות היום והלילה, כשהוא חרד לסכנה הצפויה, ותמיד מתוך

אותה הפשטות האצילית.

ותמיד תמהתי על הסזיבה הנפלאה הזו של סגולות נפשו. אין זאת כי אם

שאבה סבתי-האבות, ירושת המקורות משני ענפי הגזע העברי, האשכנזי והספרדי.

אמש לאחר הסתלקותו הלכנו סבית החולים לבית אביו, ר' דויד ילין. הורגלתי

לכקר בבית הזה מיסים לרגל ססיבות וכינוסים, אך הכינוס הזה, הפעם... הבית

אבל והשתיקה כבדה. האב בראש, כולו כאב ויגון, והאם - מה היה לה? מתוך יסור

רית כאילו התנערה, כה רב הדמיון בינה ובין בנה. וכל הלוכה ודבורה בנחת,

כרבעים האיומים האלה, כדבורו של אבינועם. אנשים מוסיפים לבוא ומראיהם

מסכויישים, נכנסים בלא אסירת-שלום - והיא, האם, כאילו לא השיבה עדיין את

כל עומק אסונה, עוברת סאורח לאורח - כה רגילה היא לקבלת פני אורחים

בביתה.

אבינועם ישב ותיכן בנחת תכניות עם אביו להוציא סחדש את כתביהם של

משוררינו מתקופת ספרד. אבינועם - בן הזקונים, והוא הממשיך את הקו של
אביו בחנוך, במחקר, בטפרות העברית.

בשעה מאוחרת עזבנו את בית-ילין. ליל ירושלים צונן. השמים שקופים
והכוכבים כה בהירים. דומה איזה סוהר שפוך באויר למן האדמה מתחת ועד
לרקיע מלמעלה. ואנשים בחוצות מתהלכים כחוששים, כחושדים בעוברים ושבים.
הסכנה אורכת מכל פינה.

יחד עם אבל אבינועם - סרתיה עוד אבל כבר את הדם, צורב את הלב. אבל
מטין אחר. האטום פגע בנו וחדר לתוכנו גם הנבע הזה של יחסי הפקר לחיים?
אני אנו נוסף לעמוד ולהתבונן, לא ברתע מכל התקפה, אך מה לזה הרגש של
הנקם הסתמי, הבלתי אחראי, ולעמדתנו אנו, עמדת המסמר של ההגנה?

(דבר הפועלת" 1937)

ח"צ 3

7.11.37

יום יום תחת שמי ירושלים הבהירים, מתעופפים כדורים מידי מרצחים ופולחים
את לב יהודים. בירושלים, לאור השמש הלוהט מתנופף להב הסכין ביד מרצחים,
מתנופף ופוגע. הרי זה עתה הרשה לעצמו בחור ישיבה ליש בתוך שכונה משכונת
ישראל על גבי סלע בחום השמש, וכל מעיונותיו בספר ה"זוהר" אשר בידי, לא
חדל ולא חשש שהמרצח עליפתאי אורב לו מאחורי הגב.
עוד אבינועם מתאבל על ידידו הקרוב, פרופיסור ביליג שגרצח אשתקד מכדור מרצחים,
ודואג להקים מצבה לזכרו - וכבר אורב המרצח גם לו...
עליך, הר ציון, נשפך דמו והוא כה אהב לעלות על ההר מדי בוקר - תמיד ברגל,
כמו שאהב את עבודתו בשדה החינוך.
בקריתו לא אחת אצלו במחלקה, ותמיד קבלתי אותו הרושם - הדבור שבנחת הגובע
מתוך העומק והשקט שבנפש, התפיסה המהירה וההשתתפות, הפשטות והנועם - הדברים
שופעים מאליהם ממנו, אל איש שיחתו; הוא נראה אטי, מבטו כחולס, אך בפעולה
הוא מהיר ומעשי.
אימתי גדל אבינועם ילין ועלה? הן לא מכבר עוד היה אבינועם ילד שובב בשכונה
שהיתה אז חדשה בירושלים בזכרון משה שהיתה בתחילת בנינה. כה זכור הוא מיום
עליתי לירושלים לפני שלש עשות שנים. הנער משך אליו את חשומת הלב. בעל
צוואר קצר וראש גדול, אך עיניים לנער, עיני תכלת גדולות, וקלסתר פנים מיוחדים -
איזו עדינות היתה שפוכה על הפנים.
והנה אבינועם תלמיד הסמינר. הנער מתבגר מהר, שלא לפי גילו, מצחו הגבוה מתחיל
מתקמט ועיניו הבהירות מעמיקות.
לשנים אחדות נעלם אבינועם. אך בגמר המלחמה הופיע פתאום. למרחקים נדד,
לאוניברסיטה בקמברידג' וללונדון; שם למד וחקר את שפות המזרח. עתה שב אל הון
ירושלים שלו לשרת את הצבור העברי, אותם הפנים הרחבים, הגלויים, אך המצח נדמה
עוד הגביה, אותו הבטוי של נחת רוח ועדינות, אך ארשת האצילות עוד העמיקה
וכאילו הסתירה שפע כוחות מבפנים. אבינועם התמסר בכל חום לבו לפעולותיו
בשדה החינוך, כמו אביו, דוד ילין, ההתרבויות הנשכחות שאב מקורות, תירגם
מאשורית לעברית, ובשעת החרום לא מנע את עצמו מתפקידים צבוריים אחרים -
אשתקד כל הקיץ, כקצין מגויס, שקד וטרח בענייני הבטחון.
בפינתנו הקטנה, במזרחה של ירושלים, בחוה אשר מחוץ לתחומי העיר, היה מופיע
לא פעם בשעות היום הצליל, כשהוא חרד לבטחון, לסכנה הצפויה. ותמיד מתוך
אותה הפשטות האצילה.

תמחתי על המזיגה הזו נפלאה של סגולות נפשו. אין זאת כי אם שאב ממתי האבות, ירושת המקורות מ"שני ענפי" הגזע העברי, האשכנזי והספרדי. אמש לאחר הסתלקותו הלכנו מבית החולים לבית אבא שלו, בית ר' דוד ילין. הורגלתי לבקר בבית הזה מימים לרגל מסיבות וכינוסים, אך הכינוס הזה, הפעם... והבית אבל והשתיקה אבלה וכבדה, האב בראש, כולו צער ויגון, והאם, אמו של אבינועם, כה נפלאה היא בצערה, גם היום וגם אחמול. כאחת מנשי ה"שומר" היא ביסוריה וביגון אסונה. ללא דמעה עמדה על יד מטתו של בנה. "על קדוש השם נפל" - חזרה לעצמה, ללא דמעה, באיזה כוח כבשה את כל עצמת כאבה. וכמוה גם רעיתו של אבינועם, אלוה הצעירה. ככה היתה בבית-החולים וככה היתה בבית לאחר שנגמר הכל. מתוך הצער כאילו התנעה, כה רב הדמיון בינה ובין בנה. וכל הלוכה ודבורה בנחת, ברגעיה האיומים האלה, כדבורו של אבינועם. סוסיפים האנשים לבוא ומראיהם כמבוויישים, נכנסים בלא אמירת שלום - והיא, האם, כאילו עוד לא נשיגה את כל עומק אסונה. מאורח לאורח, היא כה רבילה לקבלת פני אורחים בביתה, רק שלות נפשה נסתלקה.

ישב אבינועם ותיכן בנחת תכניות עם אביו להוציא מחדש את כתביהם של משוררינו מתקופת ספרד. אבינועם - בן הזקונים, והוא הממשיך את הקו של אביו בחנוך, במחק בספרות העברית.

כשעה מאוחרת עזבנו את בית ילין. ליל ירושלים צונן. כה שקופים השמים, כה בהירים הכוכבים. נדמה איזה מוהר שפוך באויר מעל פני האדמה ועד לרקיע מלמעלה. ואנשים בחוצות מטהלכים כחוששים, כחושדים בעוברים ושבים. הסכנה נשקפה מכל עבר, מכל פינה אורבת.

יחד עם אבל אבינועם - אם כי ממין אחר - מרחיח עוד אבל כבד את הדם, צורב את הלב. האמנם פגע גם הנגע בנו? האמנם חדר אותו ההרס של יחסי הפקר לחיים ובא אל תוכנו?

אנו נוסים לעמוד ולהתנונן, לא נרתע מכל החקפה, אך מה לזה הרגש של הנקם הסתמי, הבלתי אחראי ולעמדתנו אנו, עמדת המשמשר של ההגנה

7. 11. 37 "ה'תשנ"ז

ביום הלוויה של אבינועם ילין

עוד אבינועם מתאבל על ידידו הקרוב, פרופסור ביליג שגרצא אשתקד מכדור מרצחים. ודואג להקים מצבה לזכרו— וכבר אורב המרצח גם לו — —
עליך, הר ציון, נשפך דמו והוא כה אהב לעלות על ההר מדי בוקר — תמיד ברגל, כמו שאהב את עבודתו בשדה החינוך.

— האם, אמו של אבינועם, מה נפלאה היא בצערה, גם היום וגם אתמול, כאחת מנשי ה"שומר", היא ביטוריה וביגון אסונה, ללא דמעה עמדה על יד מטתו של בנה, "על קדושי השם נפלי" — חזרה לעצמה, ללא דמעה, באיזה כוח כבשה את כל עצמת כאבה, וכמות גם רעיתו של אבינועם, אלוה הצעירה, ככה היתה בבית-החולים וככה היתה בבית לאחר שנגמר הכל.

— האם עלול עוד אסון לזעזע אותנו? מה בכך, אם זו נפש נעלה, יחידת הסגולות, אם אישיות יקרה לחברה כולה, והרי בתוכנו היום מתהלך המות חפשי, באין מפריע, אורב ואינו נחר, בתוך ירושלים כבנקודות הישוב המרוחקות, בשלול הליל בתוך הבתים ככצהרי יום בקרב החוצות, תחת שמי ירושלים הבחיריים, מתעופפים כדורים מידי מרצחים ופולחים את לב יהודים; בירושלים, לאור השמש הלוחט, מתנופף להב הסכין ביד מרצחים, מתנופף ומתנופץ. 74
הרי זה עתה הרשה לעצמו בחור-ישיבה לישב בתוך שכונה משכונות ישראל על גבי סלע בחום השמש, וכל מעיונותיו בספר ה"זחור" אשר בידיו, לא חשד ולא חשש שהמרצח הליפתאי אורב לו מאחורי הגב.

בקריתו לא אחת אצלו במחלקה, ותמיד קבלתי אותו הירושם — הדבור שבנחת הנובע מתוך העומק והשקט שבנפש, התפיסה המהירה וההשתתפות, הפשטות והנועם — הדברים שופעים מאליהם ממנו, אל איש שיחתו; הוא זראה אטי, מבטו כחולם, אך בפעולה הוא מהיר ומעשי.
אימתי גדל אבינועם ילין ועלה?
הן לא מכבר עוד היה אבינועם ילד שובב בשכונה שהיתה אז חדשה בירושלים בזכרון-משה, שהיתה בתחילת בנינה. כה זכור הוא מיום עליתי לירושלים לפני שלש עשרות שנים. הנער משך אליי את תשומת הלב, בעל צוואר קצר וראש גדול, אך עינים לנער, עיני תכלת גדולות, וקלסתר-פנים מיוחדים — איזו עדינות היתה שפוכה על הפנים. ותנה אבינועם תלמיד הסמינר, הנער מתבגר מהר, שלא

37 "ה'תשנ"ז 24. 10. 38

לה? מתוך הצער כאילו התנערה, כה רב הדמיון בינה ובין בנה. וכל הלזכה ודבורה בנחת, ברגעיה האיומים האלה, כדבורו של אבינועם. מוסיפים האנשים לבוא ומראיהם כמבווישים, וכנסים בלא אמירת שלום — והיא, האם, כאילו עוד לא השיגה את כל עומק אסונה. מאורת, לאורת, היא כת רגילה לקבלת פני אורחים בביתה, רק שלנת נפשה נסתלקה. ישב אבינועם ותיכן בנחת תכניות עם אביו להוציא מחדש את כתביהם של משוררינו מתקופת ספרד. אבינועם — בן הזקונים, והוא הממשיך את הקו של אביו בחנוך, במחקר, בספרות העברית.

בשעה מאוחרת עזבנו את בית יליו, ליל ירושלים צונן, כה שקופים השמים, כה בהירים הכוכבים. גדמה איזה טוהר שפוף באויר מעל פני האדמה ועד לרקיע מלמעלה. ואנשים בחוצות מתהלכים כחוששים, כחושדים בעוברים ושבים. הסכנה נשקפת מכל צבר, מכל פינה אורבת. יחד עם אבל אבינועם — אם כי ממין אחר — מרתית עוד אבל כנד את הדם, צורב את הלב. האמנם פגע גם הנגע בנו? האמנם חדר אותו ההרס של יחסי הפקר לחיים ובא אל תוכנו?

— אנו נוסיף לעמוד ולהתגונן, לא נרתע מכל התקפה, אך מה לזה הרגש של הנקם הסתמי, הבלתי אחראי, ולעמדתנו אנו, עמדת המשמר של ההגנה?

רחל ינאית

י"ט חשוון תרצ"ח

לפי גילו, מצחו הגבוה מתחיל מתקמט ועיניו הבהירות מעמיקות.

לשנים אחדות נעלם אבינועם. אך בגמר המלחמה הופיע פתאום. למרחקים נדד, לאוניברסיטה בקמברידג' וללונדון; שם למד וחקר את שפות המזרח. עתה שב אל תוך ירושלים שלו לשרת את, הצבור העברי, אותם הפנים הרחבים, הגלויים, אך המצח גדמה עוד הגביה, אותו הבטוי של נחתדות ועדינות, אך ארשת האצילות עוד העמיקה, וכאילו הסתירה שפע כוחות מבפנים, אבינועם התמסר בכל חום לבו לסעור לוחי בשדה החינוך, בשדה המחקר של הספרות והלשון; מנבכי הזרות, מהתרבויות הנשכחות שאב מקורות, תירגם מאשורית לעברית. ובשעת החרום לא מנע את עצמו מתפזר קדיים צבוריים אחרים — אשתקד כל הקוץ, כקצין מגויס, שקד וטרח בעניני הבטחון.

בפינתנו הקטנה, במזרחה של ירושלים, בקנה אשר מתוך לתחומי העיר, היה מופיע לא פעם בשעות היום והליל, כשהוא חרד לבטחון, לסכנה הצפויה, ותמיד מתוך אותה הפשטות האצילה.

ותמיד תמחתי על המוינה הזו הנפלאה של סגולות נפשו, אין זאת כי אם שאב מבתי האבות, ירושת המקורות מ-שני ענפי הגזע העברי, האשכנזי והספרדי. אמש לאחר הסתלקותו הלכנו מבית החולים לבית אבא שלו, בית ר' דוד יליו, הורגלתי לבקר בבית הזה מימים לרגל מסיבות וכינוסים, אך הכינוס הזה, הפעם... והבית אבל והשתיקה אבלה וכבדה. האב בראש, כולו צער ויגון, והאם — מה היה